

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Ishaja kot priloga „SLOVENCU“ sveder vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, iside „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: uredništvu „DOMOLJUBA“, Ljubljana, v semeniških ulicah št. 2. Naročnina in inserati pa opravništvu „DOMOLJUBA“ Vodniškove ulice št. 2. — Naznanila se vsprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Štev. 5.

V Ljubljani, 7. marca 1895.

Letnik VIII.

Slava Leonu XIII.!

V nedeljo je minulo 17 let, kar so položili po smrti nepozabnega Pija IX. novoizvoljenemu papežu oseminsedesetletnemu starčku trokrono tijaro na sivo glavo. Ves krščanski svet je tedaj upanja poln klical: Živel Leon XIII.!

In v nedeljo, ko je završena dolga vrsta let, se je po starem običaju v veličastnem sprevedu pomikala vrsta kardinalov, prelatov in dostojanstvenikov skozi kraljevo sobano v sikstinsko kapelo. Nesli so v slovesni papeški ornat oblečenega petinosemdesetletnega očeta krščanstva tija, da se zahvali v svojem in svete cerkve imenu za čudovite milosti, ki jih je tako bogato rosila božja roka nad njim. Nebrojna množica tisoč in tisoč pobožnih vernikov iz vseh deželâ je pozdravljala z navdušene hvaležnosti prekipujočim srcem Kristusovega namestnika: Živel Leon XIII.!

V prostorih sikstinske kapele so se zbrali tujih držav zastopniki pri sveti Stolici, vitezi malteskega reda in rimski prvaki. Kapela je bila polna romarjev. Na prestolu je bil sveti oče pričujoč zahvalni sv. daritvi, ki jo je daroval kardinal Serafin Vannutelli. Papeški pevci so peli. Po nji je pa Leon XIII. sam zapel veličastni himen sv. Ambroža: »Te Deum laudamus.« Ta glas je odmeval iz duš vseh navzočih, in vseh ž njimi združenih pravih katoličanov celega sveta: Tebe, o Bog, hvalimo, da kakor po čudežu ohranjaš svoji cerkvi očeta, ki je ob času največjih nevarnostij dvignil sveto cerkev do moči in slave, ki se da primerjati lé z Inocencem III. časi. V velem truflu našega Očeta biva še vedno nezlomljen, orjašk dub, ki ožarja celi svet s svojo modrostjo, da se mu klanja i sovražnik — protestant, razkolvnik, pogan, brezverec. Nedeljsko slovesnost nam naznanjujoča brzozavka pristavlja, da je zdravje svetega očeta izvrstno. Proseč božjega varstva na predrazega velikega duhovnika, kličemo torej v veselem upanju: Živel Leon XIII.!

Bog blagoslavljalj tudi še v prihodnje njegovo delovanje v slavo sv. cerkve in blagor človeštva.

Kaj je novega po svetu?

† Nadvojvoda Albreht.

Veličastne so bile pogrebne slovesnosti, ki so se vršile na Dunaju dné 26. febr. Veljale so jednemu najslavnejših princev slavne naše vladarske rodovine, katerega je Bog poklical k Sebi živat sad njegovih trudov. Od blizo in daleč prišli so slavni zastopniki raznih držav skazat zadnjo čast junaku, ki si je v najnovejši zgodovini pridobil tako častno ime. Ni pa bilo mogoče prešteti nebrojnih množic ljudstva, ki je ta dan prihitelo od blizo in daleč na Dunaj potrdit in obnovit svojo tesno zvezo in neomejeno udanost ljubljenemu vladarju. Presvetli cesar se je zopet ob tej priliki prepričal, kako so mu v neomajni ljubezni udani njegovi narodi in to, kakor vladar v posebnem pismu naznanja, ga je najprijetnejše tolažilo v teh dnevih bridke izgube. — Počivaj v miru, slavni vojskovodja, in Gospod vojnih čet, kateremu si tako zvesto služil v svojem življenju, katerega si tako očitno in reustrašeno spoznaval pred svetom, dodeli Tvoji duši večni pokoj! Tvoj vzgled pa naj v vseh krogih naše mile Avstrije deluje tudi zanaprej ter vzbuja še mnogo takih mož, kakor si bil Ti, ob čegar smrti sedaj vsi tako soglasno in sočutno plakamo. Svetila Ti večna luč!

Dne 25. februvarija so volila *dolenjska mesta* v državni zbor poslanca. Izvoljen je bil ribniški sodnik g. Fr. Višnikar, za katerega je pritiskal pri volitvah bivši poslanec Šuklje; zanj je delala vlada ir slovenski liberalci. Dobil je v vseh mestih 395 glasov, prof. Tomo Zupan pa 193 glasov. V Ribnici je po hudem pritisku dobil Višnikar 61 glasov, Zupan 14. Volilce, celo bolehné, so kar drgnili skupaj in celo taki so Višnikarja volili, o katerih je bilo misliti, da so možje. V Krškem je dobil Zupan 53 glasov, Višnikar pa 4; v tem mestu so se volilci najbolj moško držali; v Kočevju je dobil Višnikar 87 nemških glasov, Zupan 14 slovenskih. Tukaj se najbolj

vidi, kako so Slovenci nespametno ravnali, ker so volili takega kandidata, ki je tudi nemškimi Kočevarjem všeč. V Metliki je bil boj posebno hud, mnogi volilci namreč niso tako volili, kakor bi bili radi, marveč tako, kakor so morali; zlahta, dolgovi, posojilnica vse je bilo v boju, da je zmagal Višnikar ter dobil 101 glas, Zupan pa le 14. V Črnomlju je golaš, zalivan s pijačo, tako pokrepčal volilce, da je dobil Višnikar 56 glasov na svojo stran, za Zupana pa je glasovalo 35 značajnih mož. V Novem mestu so nemškutarji, s pomočjo bogatega dra. Slanca spravili 75 glasov za Višnikarja, Zupan je dobil 61 glasov; v Kostanjevici je dobil Zupan 9 glasov, Margheri 12, Višnikar nobenega. V Višnji gori je glasovalo 12 volilcev in ker ni bilo med njimi za Višnikarja nobenega judeža, glasovali so vsi za Višnikarja, dasi so bili v pričetku skoro vsi za Zupana, pa prišli so visoki gospodje v Višnjogoro in v trenutku vse — spreobrnili. Morda je koristno tako ravnati, možato pa to gotovo ni. — Poglavitni vzrok, da Zupan ni bil izvoljen, je ta, ker je duhoven, in ker se je izrekel za versko šolo. Zmagali so torej liberalci in nemškutarji, to je: naši največji sovražniki. Slovenci se ne smemo pritoževati, da nas nobeden ne spoštuje, ker sami sebe ne spoštujemo in pljujemo v svojo lastno skledo. To je grdo in žalostno, pa tudi škodljivo za nas. Kakor si bodo volilci postljali, tako se jim bo tudi godilo. Ako bodo volili liberalce, kopali bodo grob svoji veri, svoji domovini in svojemu blagostanju.

V **državnem zboru** na Dunaju ne morejo poslanci pri delu nikamor naprej. Že dolgo obravnavajo kazenski zakonik, ki bo pa v nekaterih točkah še slabejši od dosedanjega. Tako se bodo smele ustanovljati skrivne družbe, med katere je šteti tudi družbe framasonov, največjih sovražnikov katoliške cerkve. Gledé volilne spremembe smo se ravno tam, kjer smo bili; odsek ki je zato izvoljen, se sicer posvetuje, toda do sklepanja dozdej še ni prišel; ni pa dobro znamenje, da se tako velevažna stvar skriva pod mernikom. Gledé celjske gimnazije se še vedno vrše dogovori; kaže pa vse, da niti te mrve ne bodo liberalni gospodje na Dunaju privoščili Slovencem.

Na **Ogerskem** gospodarijo liberalci še vedno neomejeno. Ljudska stranka, ki se je sedaj osnovala, da bi varovala koristi ljudstva in branila pravice vsem narodom, ministri in vladni pristaši napadajo brezozirno. V Čakovcu, kjer je vlada s svojim kandidatom zmagala le s silo in goljufijo, pa sedaj kaznujejo duhovne, ki so se potegovali za ljudstvo, z denarnimi kaznimi in jim groze, da jih bodo tirali pred sodišče. Volk se še vedno jezi, da mu ovca škodo dela in vodo kali.

Nemški cesar je prišel na Dunaj, kjer se je je vdeležil pogreba nadvojvode Albrehta.

Na **Laškem** še vedno vse visi v zraku; novih volitev minister Krispi ni volje razpisati, pa tudi ne sklicati stare zbornice.

Med **Kitajci in Japonci** se sedaj vrše razgovori, da se napravi mir, vojska se pa še vedno nadaljuje.

Kaj je novega po Slovenskem?

Kranjsko. Janez Kos z Jesenic v Krškem okraju se je dne 22. febr. zvrnil pod sani na cesti blizu Gabrovca. Našli so ga mrtvega v snegu. — Kranjska hranilnica je dovolila kmetijski podružnici v Črnem vrhu 70 gl. podpore za nakup stroja, s katerim se čisti žito. — Poljedelski minister je dovolil za trtno in sadjarsko napravo v Metliki 300 gl. Da bi le res vinogradniki in sadjerejci od tega imeli kaj dobička! — Dekanijsko župnijo v Šmartnem pri L'itji je dobil č. g. Ivan Lavrenčič župnik v Boštanji, župnijo Dobropolje pa č. g. Andrej Ramoveš, župnik v Svibnem. — V Planini so imeli dne 26. febr. po naročilu kneza Windischgraezta slovesno mrtvaško opravilo za umrlega nadvojvoda Albrehta. — Dne 24. febr. je obhajal v Novem mestu zlato mašo kanonik č. g. Jožef Hočevnar. Bog daj dočakati blagemu gospodu še demantno mašo! — V Vel. Laščah je 27. febr. umrl ondodni nadučitelj g. Josip Pavčič. Naj počiva v miru! — V Senožečah snujejo novo gasilno društvo; priredili so v ta namen veselico, ki se pa ni posebno obnesla. Tudi v tem kraju je zima letos posebno huda. Posebno težijo ljudje, da jim primanjkuje drva. Nekatere družine si še skuhati ne morejo; v sili sekajo pohištvo mize, stole, skrinje, da si ogrejejo premrle ude. Vkljub temu: "vendar ljudje na ples in norijo ne pozabijo. — Poljedelski minister je dovolil kmetijski podružnici v Čatežu pri Trebnjem za novo trsnico 200 goldinarjev. — Zmrznil je 27. febr. poštni sel Jož. Stopar s Studenca na potu z Radne do doma. — Dne 28. febr. zvečer so Mh. Ropretu v St. Jurju pri Kranju pogorela vsa gospodarska poslopja. Škode okoli 1200 gl. — V Ljubljani so do sedaj za kidanje in izvažanje snega v mestni blagajnici izdali že 10.000 gl. — Vinska letina na Kranjskem je bila lani mnogo slabejša nego predlanskim. Lani se je pridelalo vina samo 58.552 hl., predlanskim pa 104.707 hl., torej skoro polovico manj.

Štajersko. Prevzvišeni knezoškof Mihael govori v letošnjem krasnem pastirskem listu o zakramentu presv. rešn. Telesa. — Ljudski shod pri sv. Lenartu v Slov. goricah je bil v kljub slahemu vremenu dne 17. m. m. dobro obiskan. Navzoči so odobrvali odločilni korak dež. poslancev, ki so zapustili dež. zbor ter jim izrekli svoje zaupanje in zahvalo. Sklenilo se je tudi delati na to, da se razdeli dež. šolski svet v dva oddelka, nemški in slovenski. — Kakor poroča deželni odbor je na slovenskem Štajerskem 9 čisto nemških, 39 nemško-slovenskih in 209 slov. sol, na katerih se pa uči tudi nemščina! Zakaj torej Nemci kriče o zatiranju?! — Deželni odbor in zbor nasvetuje, da bi se s pomočjo deželnega odbora v Mariboru učili nemški učiteljski pripravniki, ki bi se zavezali delovati na spodnjem Štajerskem. Mi pa pravimo, da je mariborsko učiteljsiše za slovenski del štajarske dežele, toraj se naj v Mariboru odgojujejo le slovenski učitelji. — Da bi se učiteljem plače zboljšale je sklenil dež. zbor sledeče: učiteljske plače 4. vrste se naj odpravijo tako, da bo vsak učitelj imel letne plače vsaj 600 gl.; vsi, ki so bili najmanj 10 let pod-

učitelji, naj postanejo učitelji, začasni podučitelji 3. plačilne vrste naj dobijo 80 gld. doklade; nekateri se naj pomaknejo iz 3. v 2. plačilno vrsto. — Pri sv. Lenartu v Slov. goricah se bodo postavila nova šola za 30.000 gld. — C. kr. kmetijska družba je lani priredila 3 razstave; vsa darila znašajo 8422 kron; razven tega se je razdelilo 74 srebrnih in bronastih svetinj. Imenovana družba ima 62 podružnic; na slov. Štajerju le 16. V minulem letu je bilo v raznih krajih 151 predavanj o kmetijstvu itd. Največ slov. krajev je obiskal g. Ivan Bele, potovalni učitelj iz Maribora. — Za novi domovinski zakon kakoršnega je predložila vlada je prosilo po drž. poslancu dr. Gregorcu 34 občin. Tudi gosp. M. Vošnjak je prejel enako prošnjo od mnogo občin v v svojem volilnem okraju. — Več občinskih zastopov je izreklo žež. poslancem za njihovo moštato in odločno postopanje v žež. zboru popolno priznanje in zaupnico. — Občina Velika Piresica v Savinjski dolini je izvolila č. g. Jozefa Kuneja, župnika na Zgornji Ponikvi svojim častnim občanom. — V župniji sv. Jurija ob Ščavnici je umrlo za davico posestniku Francu Doklu v 15 dneh 5 otrok od 1—7 let starih. — Pri Rušah se je ponesrečil dninar T. Kameliser. Ko je spravljajl drva s planine pade v globok prepad, kjer so ga našli mrtvega z zdrobljeno čeljustjo. — V Drsteli pri Ptujju je Al. Polanec ponarejal vinarje; zato se že pokori v ječi. — Povsod se lezi silno veliko snega. Namesto da bi kopnel, dobivamo ga še zadnje dni zmiraj več. Vse kaže, da bomo malo zeli. — Gosp. Matija Voh je pred dvoje leti posestvo pri sv. Ilji poleg Velenja izročil sinu ter se preselil v Konjice k drugemu sinu, ki je ondi nadžupnik in dekan. Oče je tukaj duhom in telesom mladeniški čvrst, kakor se nam piše, dne 24. febr. dopolnil o s e m d e s e t o leto svojega življenja. Vsled raznovrstnih častnih služeb ki jih je kot bivši posestnik opravljal, je imenovanec osebno znan malone po vsem področji okrajnega glavarstva celjskega. Še mnoga leta!

Koroško. Umril je č. g. Pucher, ki je bil 32 let župnik v Libelčah. — V katoliško cerkev je prestopila v nemškem Grebinju protestantovka M. Flatt. V Volbšperku pa se je vrnil v kat. cerkev 28 letni J. Eiebig iz Breslava. — Koroška hranilnica je lani razdelila v razne namene 89.420 gld. darov. Slovenci niso od tega denarja dobili nobenega krajcarja.

Goriško in Primorje. V Gorici je umrl gosp. baron dr. Oskar Somaruga v najlepših letih. Rajni gospod je bil sploh znan po Gorici kot poseben dobrotnik revežev, za katere je silno veliko dobrega storil. — G. Ivan Koruza duh. pomočnik pri sv. Jakobu v Trstu je prestavljen na Občine; na njegovo mesto je postavljen gosp. Anton Germek. — V Pulju bodo Lahoni napravili v postu maskerado, predpuslno veselico. To so vam katoličani. Čudno, do gosposka trpi tako oskruno svetega časa. — Isterski slovanski poslanci napravljajo po deželi shode, na katere se zbira na tisoče volilcev, ki odobravajo ravnanje poslancev in jim izrekajo zaupanje.

Listek.

Sultanovi sužnji.

Carigrajska slika iz 17. stoletja.

(Konec.)

4. Zvestoba in nezvestoba.

Poletje je minilo in nastopila je zima. Celó v Carjemgradu je postalo vreme neprijetno. Lepi vrtovi serajlski, v katerih je sultan večinoma bival sedaj v tem, sedaj v onem oddelku, ali v senci veličastnih platan poleg hladnih vodometov, bili so sedaj zapuščeni. Vrtnarji so krasne cvetne livade pospravili v velike steklene hiše v zavetje, v tem, ko so zimski viharji vzburljali sicer tako lepo Marmorno morje in podili črne deževne oblake nad skutarskimi hribi. Sultan je bival sedaj v manjših in gorkejših sobah svoje zimske palače, v katerih so bile stene pokrite z debelimi pregrinjali. Ob posebno neprijaznih dneh je dal celó ogenj netiti na marmornem ognjišču.

Neki zimski dan je bil tudi Valter v službi sultanovi. Čepel je s svojim prijateljem Antonom, Grkom Jurijem, Ogram Janošom in Poljakom Stankom tiho v prednji sobi, veliki vezir pa je bil pri sultanu. Naenkrat ga pokličejo z Ogram in Poljakom vred pred sultanovo obličje. Dečki vstopijo ter se plašni vržejo, kakor navadno, na svoje obraze pred sultanom. Mehemet jih je nepotrpeljivo blizje k sebi povabil. Velik zemljevid je ležal razprostrt pred njegovimi nogami. Na prvi pogled je spoznal Valter reko Donavo ter mesti Dunaj in Budimpešto. Sultan jih ogovori:

»Hej, zvedeti hočem, kje je stala hiša vaših starišev. Pokazite mi na tem zemljevidu svojo domovino.«

Poljak je prvi pristopil ter dolgo zaman iskal; naposled vendar najde karpatsko pogorje in pove, da leži njegov dom še daleč severno od teh gorá in ga ni na zemljevidu. Sultan mu je namignil, da odide. Oger je prišel sedaj na vrsto; pokazal je na Blatno jezero: »Tu na bregu, premilostni gospod, je stala kočá tvojega sužnja.«

»In poznaš li pot od tega jezera do tega mesta?« vprašal je sultan ter z zlato paličico, ki jo je imel v roki, pokazal pot od Blatnega jezera do Dunaja.

»Le do Raba, kjer stanuje neki stric tvojega sužnja,« odvrne Janoš.

»In ti, plavolasek,« ogovori sedaj sultan našega malega prijatelja, »kje je tvoja domovina?«

»Domovina tvojega sužnja je Dunaj,« odgovori Valter, »in ondi stanujejo moji stariši. Rojen pa sem tukaj, kjer je imel oče na bregu Nitre lepo posestvo, dokler ga niso tvoji janičarji porušili.« Deček je v tem kazal na trdnjavo Novi Zamki med Budimpešto in Dunajem.

»Prav dobro,« dejal je sultan ter pokimal velikemu vezirju. »Torej gotovo znaš pot od Novih Zamkov na Dunaj?«

»Tvoj suženj jo je pogosto napravil. Zakaj na Dunaju sem hodil v solo, le o počitnicah sem bil na domu ob Nitri.«

Pri teh besedah je vskliknil padašah: »Torej bodes spremljal Karo Mustafa na potu proti Dunaju!«

Deček je obledel. Ze pri prvem sultanovem vprašanju mu je prišla misel, da jih hoté prisiliti za izdajalce; zakaj, da nameravata sultan in veliki vezir kako vojno, uganil je na prvi pogled, ko ju je videl pri teh velikih zemljevidih. Sedaj je čul, da hoče sultan celo na Dunaj ter zahteva, naj pripomore tudi on, da se posreči priboriti si Dunaj.

»Raje umreti!« dejal je sam pri sebi; nato je s krepkim glasom odgovoril svojemu gospodu: »O mogočni knez: Naj Te blagoslovi Bog in Ti pripravi po dolgem vladanju na zemlji večno kraljestvo v nebesih! Kri in življenje svojega hlapca imaš v rokah; a ne zahtevaj od mene, da bi pomagal tudi le z jedno besedo preplaviti drago domovino svojo z vojsko in pogubo. Ako bi pal sin katerega izmed Tvojih knezov v cesarjeve roke, kakor sem jaz v Tvoje, in bi zahteval od njega cesar, naj mu pomore osvojiti Carigrad — kaj bi si Ti mislil o jetniku, ki bi se udal takemu izdajstvu?«

Strmé je gledal sultan dečka, ki je govoril te besede plemenito in dostojno. Ni navadno slisal takega odgovora, najmanj mu je doslej suženj tako govoril; toliko plemenit je pa vendar še bil, da je cenil pogum in zvestobo.

»Kara Mustafa«, obrnil se je sultan na velikega vezirja, »kaj zasluži suženj, ki tako drzno naravnost odreče pokorščino svojemu gospodu?«

»Vsaj bič, ako ne vrvi.«

»Sedaj slišiš«, pravi sultan dečku. »In slučaj, ki ju primerjaš, sta si nasproti kakor noč in dan. Zakaj Alahova volja je, da z mečem podvržemo ves svet, ki ga nam je dal po preroku, čegar naslednik sem jaz. Vsakterega dolžnost je torej pripomoči k tej zmagi, tebi pa, ki si moj suženj, ukazuje dvojna dolžnost, da izpolniš mojo voljo, ki je volja Alahova. Vrh tega boš po knežje obdarovan.«

»O gospod, kako more tvoja modrost mene ubogega dečka zapeljovati, da postanem nezvest svojemu cesarju in Odrašeniku?« odgovori Valter. »Kako bi mogel meni, svojemu sužnju, kdaj zaupati, ako bi postal izdajalec? Ali bi ne mislil po pravici, da bi prav tako lahko tudi tebe izdal?«

»Pri preroku! deček ima prav«, vsklikne sultan velikemu vezirju, dokler je kristjan, mu ni zaupati takega dejanja, mislil bi, da je res izdajstvo. Mufti ga mora spreobrniti in prepričati, da je krščanstvo laž in resnica edino pri Turkih. Veliki vezir, naznani naš ukaz Vanni-effendiju! Tedaj pa, kadar deček ne bo pri muftiju, naj bode vedno pri meni — odslej bode moj sluga. povej to Abdulahu, vezir! Mehemet tako plačuje srčnost in zvestobo, ne z bičem. A gorje ti, deček, ako se ti vgnjezdi v srcu trma ter se ti zapre uho svetim prerokovim naukom!«

Valter se je razveselil, ker ga je gospod tako odlikoval. Pal je predenj ter ga iskreno zahvalil. Milostno je namignil Mehemet ter odpustil dečke.

Ko so bili mali sužnji sami med seboj, sukali se jim je govor seveda o Valterjevi sreči. Bil je tudi sultanov oproda prvi med strežniki, zakaj nosil je svojemu gospodu meč. Antonio je privoščil svojemu prijatelju izredno čast, zavist pa je razjedala malega Grka Jurija, ki bi bil rad sam sultanov oproda. Valter je pogovarjal tovariša. »Ne bodi hud. Še sanjalo se mi ni nikdar, da postanem kdaj sultanov oproda. Prej bi bil pričakoval smrti z mečem.«

»Saj si pa to častno mesto tudi pošteno zaslužil«, doda Antonio. »Pravi tovariš ti ga ne bo nikdar zavidal.«

»Jaz da bi mu bil nevoščljiv, brani se lokavi Grk ter skriva jezo, za Boga ne! Presladko ni, vedno čepeti poleg sultana. Marsikaterega oprodo so že zadavili na gospodov miglje.«

»Žal, da utegne biti res«, pravi Antonio, »a angelj varuh te bode čuval. Boj bodeš imel pač hud z muftujem in sultanom. Za nas se gospod ne meni toliko. Suženj pa, kateri je sultanu kaj na srcu, mora se poturčiti ali umreti.«

»Molite torej zame, da me zadene smrt«, prosi blagi deček.

»Nespameten si pa tudi dosti bil«, pripomni Janoš. »Ako bi jaz slutil, za kaj se gre, stopil bi bil pred sultana in mu rekel: Meni je znana pot od Blatnega jezera do Dunaja ter jo rad pokažem. Kdo mi pa ubrani, da ne zapeljem vezirja in vojske v močvirje, od koder jo ne odnese ni jeden. Sebi bi pa že o pravem času pomagal.«

»Ako bi se že pred po vsaj pravici ne zvijsal kot izdajica na kakem kolcu!« pomaga mu Stanko v besedi naprej. »Jaz bi bil ravnal, kakor Valter.«

»A meni bolj ugaja ravnanje Ogrovo«, pravi Grk, »le ponudimo se vezirju v službo. Da pa me ne zgrabijo, za to že poskrbim. Kaj pa je, če na videz sprejemem turško vero. Tudi Janoš jo bode, potem nama bo Kara Mustafa zaupal. Natvezeva mu na to, da sultanu nisva povedala resnice, marveč da dobro poznaš ti pot na Dunaj, in tudi meni ni neznana.«

»Jurij«, plašno vsklikne Valter, »pa se norčuješ? Vero da bi zatajil, tudi le na videz — to bi bil grozen smrten greh!«

»A kaj! Da le Turčinom pomagamo pod nož — kaj greh! Naj bi tudi bilo greh, naš pop me kaj rad odveže. Kaj ne Janoš, da se združiva?«

»Ne bi bilo napačno«, odgovarja mladi Oger. »Da bi ne bilo treba poturčiti se! Prej ali slej bi se bilo tako treba. Zastonj se bodes tudi ti upiral, Valter. Rajši se sedaj poturčim le na videz; tako imam upanje, da bodem kdaj prost, potem se izpovem duhovniku, ako je res greh; tukaj pa ne pridem sploh nikdar do izpovednika. Velja Jurij!«

Zastonj je bilo vse prigovarjanje Valterjevo, Stankovo. Zaman ju je opominjal Antonio lepega vzgleda, ki ga je dal kristjanom sužnjem njegov rojak Nikola Janaki, ki je položil rajši glavo pod rabeljnov meč, kakor bi se odpovedal Kristusu. In poveljnik janičarjev ga je hotel celo posiniti ter mu prepustiti vse imetje!

V tem pride iz sultanove sobe veliki vezir. Stopil je pred dečke, ki so se priklonili in prekrizali roke na prsih, ter rekel: »Pri bradi prerokovi! Sultan je predober z mladimi krščanskimi psi. Mladi mlečnik je menda našega gospoda, kateremu Allah daj zmago nad vsemi sovražniki, kar očaral. Pojdi k njemu, sultan te kliče!«

»Gospod«, izpregovori Grk ter se preponižno približa velikemu vezirju, »odpusti svojemu hlapcu, da govori s teboj. Moj gospod hoče pričeti nove zmagovite vojske. Bodi mi milosten, dovoli, da se bojujem pod tvojo zastavo. Glej me, nisem več majhen deček; v kratkem izpolni tvoj hlapec 16. pomlad.«

»Noben krščanski sutenj ne sme se bojevati pod polmesecem.« zavrne Grka Kara Mustafa ter ga presunljivo meri z očmi.

»O gospod«, odgovori Grk, »tvoj hlapec ni zaman že leta poslušal razsvetljenega muftija in nauke božjega korana; pripravljen je sprejeti prerokovo vero, ako mu dovoliš stopiti pod tvojo zastavo.«

»Nesramnež!« vsklikne Antonio.

»Kaj laja krščanski pes?« osorno zakliče vezir ter se ozre na Italijana.

»Gospod«, prosi Grk, »ne jezi se nad mojim prijateljem, kateremu Allah se ni dal milosti razsvetljenja! Tudi ta bo sčasoma blagoslavljal Mohameda, kakor ga z menoj že danes ta moj brat. Zakaj tudi on je pripravljen prejeti islam. Ako ga vzameš v svojo službo, koristil ti bode mnogo, dasi je še slabotna njegova roka; kazal ti bode pot proti Dunaju.«

»Allah bodi zahvaljen, ki je t-be in Ogra razsvetlil!« pravi vezir. »Se danes govorim z muftijem in sultanom. A povem vama: pazil bodem na vaju, ali niso vajini nameni izdajski. Prisezem vama pri bradi prerokovi strašno maščevanje, ako vaju zalotim. Allah mi odpusti! A odpadniku ne zaupam pol toliko, kakor onemu plavalasemu dečku, ki je tako stanoviten. Pojdita z menoj v mojo palačo!«

»Ubogi Janoš, ki se je dal zapeljati od nesramnega Grka, ki je že zdavnej kazal, da bode odpadel od krščanstva!«

»Moliva zanju«, odgovoril je Stanko, »pa tudi za Valterja in zase, da ostanemo Kristusu zvesti.« (Dalje.)

Podobe iz življenja.

(Dalje.)

4. Jurij Snédeneec.

Spisal: Tone.

»Snédeneec, Snedenec!« tako smo vpili otroci, kadar smo zagledali revnega kočarja, ki je stanoval na koncu naše vasice ob gozdu. Ako je bil mož pri volji, se ni zmenil dosti za naše zmerjanje, toda, če je bil jezen, je zgrabil prvi kamen in ga zagnal za nami. Seveda ga nismo čakali, ampak stekli smo in mu nagajali le od daleč.

Kdo pa je bil Jurij Snédeneec? Kakor že rečeno, je bil reren kočar; a misliti ne smete, da se je mož res imenoval Jurij Snédeneec. Ne! Jurij mu je bilo sicer ime, a priimek so mu dali le hudobni ostrí jeziki, zakaj pisal

se je Snédeneec. Kako pa je dobil slavno ime Snédeneec, naj vam povem v naslednjem.

Naš junak Jurij je imel slabo navado, da ni znal pri malih stvareh ločiti svojega od svojega. No, da bi bil velik tat, tega mu ni mogel nihče očitati, a reči le smemo, da je bil tatič ali uzmovič. Zraven te napake je imel še drugo, da je rad pil žganje. A denarja ni imel toliko, da bi si mogel vedno kupovati te strupene pijače. Zato je vsako jesen namočil v sod jabolk in hrušek, da je potem skuhal žganje. A ker na svojem vrtu ni imel več nego pet debel, je večkrat po noči udaril s košem na rami na sosedne vrtove. In tako si je nanosil vsako jesen poln sod. Miroljubni sosedje so se sicer ob času kuhe čudili in ugibali, kje more toliko sadja skupaj spraviti. Sumili so razno, a očitati mu niso tatvine, vsaj so sami imeli dovolj sadja. A neko jesen jo je skupil Jurij.

Bilo je jako rodovitno leto. Jesen je prinesla sadja, da malokedaj toliko. Misliti si morete, da je naš junak imel dosti posla. Kmalu nanosi poln sod samih zlahtnih hrušek. Na to ga zabije, da postane sadje godno za kuhanje. Ves teden ne gre gledat v klet, in sadje v sodu vre in se kisa.

Pride nedelja. Jurij gre k jutranji maši in žena Lenka mu kuha zajutrek in varuje dom. Ko stoji vsa zamišljena pri ognjišču, počí v kleti tako močno, da se vse strese. Lenka se ustraši in si ne upa v klet, meneč, da je kak človek. Teče torej iz veže in k sreči gre mož Jurij ravno od maše. Drvi mu nasproti in vsa v strahu pripoveduje o čudnem puku.

Jurij se seveda ustraši, in takoj se mu vrine neljuba misel, češ kaj če mi je sod razgnalo. Ves bled gre z ženo v vežo, odpre vrata v temno klet, in takoj mu udari rezek duh v nos. Jezen zavpije:

»Kdo je?«

Nihče se ne oglasi, le odmev se čuje. Tu pa tam pade v kleti kaj od stropa na tla, in čuje se, kakor bil kedo kaj v vodo polagoma metal.

»Lenka, luč prinesi, da bom vsaj videl, kaj je. Mislim, da mi je nekdo sod odmašil. Če je še notri, mu bom že pokazal, da ne bo več hodil duhat mojega sadja. Žena prinese luč in gre nazaj v kuhinjo.

A čuden prizor se pokaže. Na mestu, kjer je stal sod, je kup gnjilega sadja. Sod je torej razneslo. Tu pa tam leži kaka doga, dno je pa jedno razklano, drugo leži v kotu. Po stropu se drži polno gnjilobe in posamezni kosci padajo od stropa.

Zdaj se Juriju posveti v glavi. Spozna, da je sam vzrok vsej nesreči, ker je sod preveč zabil, in ni mogel zrak do sadja. Vpije, razgraja, kolne, a soda mu ne spravi nihče skupaj še manj hruške vanj.

Razjarjen upihne luč in gre v vežo. Tu potoži vso nesrečo ženi, na zadnje resno opomni:

»Lenka, da ne praviš okoli o tem. Sicer . . . !«

Lenka odmaje z glavo v znamenje, da bo molčala.

Popoldne po krščanskem nauku pride Jurijeva žena s sosedo skupaj. Ta jej pripoveduje o domačih nadlogah, in tudi Lenka ne more drugače, da opiše vso moževo nesrečo, katera se je pripetila v kleti. Pravi jej tudi,

kako je počilo, da je menila, da bo hišo razneslo in da se strahu še sedaj vsa tresе. Ko se ločita, še reče Lenka:

»Neža, pa ne pravi nobenemu tujcu, ker naš bi bil neizrečeno hud . . . !«

Neža seveda pritrđi, da od nje ne zve nihče besedice.

Zdaj so vedeli že trije o sodu: Jurj, Lenka in soseda Neža No, ker sta vedeli dve ženski, se razume, da je kmalu zvedela vsa vas.

Hudomušni ljudje so Juriju privoščili ter mu podaljšali ime Snédec v Snédeneec, češ, da zanj ne zraste dovolj doma. Vzrok, da je sod razneslo, so pa dejali:

»Sadje je bilo več gospodarjev, zato ni hotelo ostati skupaj.« —

Misijoni.

Smrt misijonarja Jozóa.

O. Jozó je bil misijonar na Koreji. Ko je nastala vlna vstaja, pretili so mu uporniki večkrat s smrtjo, krščanskim selom pa z ognjem. Smrti se hrabri Kristusov junak ni bal. 16. julija je pričel svojo oporoko z besedami: »V sredi teh nemirov, ki mi preté, pripravljen sem, prej ali slej pasti pod udarci teh divjakov. Morebiti je moja kri potrebna, da ubranim svoje kristijane smrti. Ako je, to, dam jo rad iz vsega srca v večjo čast božjo.«

Ko je nevarnost rasla, ukazal je mgr. Mutel misijonarjem, naj si poiščejo zavetja. O. Jozó je odpotoval v Čien-čin.

28. julija je prenočeval v Koang-čienju. Jedva se je bil drugo jutro na pot podal, sreča kitajsko vojno, ki je bežala proti Kong-čin. Prve čete se za misijonarja niso zmenile. Kmalu za njimi pa pride oddelek korejskih upornikov, ki so se bili s Kitajci združili. Skoro gotovo so ti pregovorili kitajskega generala, da je ukazal Jozó-a prijeti. Prejanci uporniki so se sedaj v obrambo domovine zavezali s Kitajci, da bi se z njihovo pomočjo maščevali nad Japonci in Evropejci, o katerih so mislili, da so v zvezi s Japonci. Zato gorje Evropejcu, ki jim je prišel v pest!

Kitajski general, poročilo ga imenuje Jei-ta-šen, pokliče misijonarja predse in ga s pomočjo korejskega tolmača zasliši.

»Iz katere dežele si?« — »Francoz sem.« — »Odkod prihajaš?« — »Prihajam iz Čien-la-to.« — »Kaj si ondi delal?« — »Ničesar drugega nisem delal, kakor oznanjeval krščansko vero.« — »Zakaj si zapustil Čien-la-to?« — »Moral sem iti od tam ker so meni in mojim kristijanom uporniki pretili s smrtjo.« — »Ali nisi nič videl Japoncev?« — »Ne.« — »Kam greš?« — »V Seul.« — »Torej pojdeš z nami v Kong-čin; od tam pa pojdemo skupno v Seul.«

»O. Jozó je precej vdel, v kaki pasti da je. A zaman bi se bil ustavljal, udal se je. Četa vojakov ga vzame v »redo; moral je težavno pot hoditi peš; njegov služabnik je šel za njim ter konja za uzdo peljal.

V prenočišču, Komnamukol imenovanem, na bregu reke Kong-čin so se ustavili. Več visokih korejskih urad-

nikov je tam čakalo v neki lopi, da pozdravijo kitajskega generala. V tem ko so gospodje v lopi sedeli, stopi o. Jozó, pred gostilno ter glasno zahteva čašo vina, češ, da ta dan se ni nič vžil. Gospodar mu prinese. Toda predno je še pokušil, izbili so mu surovi vojaki čašo iz rok ter ga odvedli na generalov migljej v lopo, kjer je moral poklekniti, da so ga klečečega še enkrat zaslišali. Nato se je vojna v čolnih prepeljala čez reko. Ko je hotel o. Jozó stopiti v čoln, generalu odmenjen, zgrabili so ga divjaki in pahnili na drug čoln. Na drugem bregu so ga zopet vojaki obkolili. Veliko Korejcev je od daleč gledalo vojake. Med gledalci je bilo tudi več kristijanov. V tem, ko je misijonar z umazanim plaščem ogrnjen mirno stal pred svojimi mučitelji, nepričakovano skoči neki vojak za misijonarja zadaj in ga zagrabi z obema rokama za glavo, kakor bi ga hotel siloma vzdigniti. V istem hipu so priče videle, kako se je misijonar vspel po koncu. Nekateri mislijo, da ga je kak vojak v stran zabodel, in se je duhovnik radi bolečin vspel; drugi menijo, da se je hotel s skokom iztrgati, vreči se v vodo in plavaje ubežati svojim preganjalcem. Prvo je verjetneje. Zakaj komaj so mu vojaki zvezali roki na hrbtu, pal je misijonar na obraz. Vojaki pa so jeli sekati s sabljami po njem. Prvi udarec je dobil za tilnik drugi zadaj na glavo, in sicer mu ga je zadal vojak s tako silo, da so možgane kar brizgnile iz rane. A šele pri petem udarcu se je preselila duša o. Jozóa v življenje. Glave pa niso popolnoma ločili od trupla. Krvočni zločin je bil dovršen. Bilo je 29. julija ob 5. uri zvečer na levem bregu reke prav na istem mestu, kjer je imelo bližnje mesto Kong-čin svoje morišče.

Ko so umorili misijonarja, prizanesli niso tudi njegovemu služabniku, ki je stal med tem poleg, konja držeč, in gledal, kaj se je z očetom godilo. Divjaki so planili tudi nanj in ga pobili. Šele sedaj so se približali višji gospodje; šli so mimo trupel, ne zmeneč se zanje kakor bi sploh ničesar ne vedeli. Surov vojak je oropal misijonarjevo truplo in je z ного zvalil na rob brega, da je bilo na pol v vodi.

Dva dni so kristijani zastoj poskušali, da bi dobili truplo in je s častjo pokopali. Vedno so pribajale nove čete Kitajcev, pa tudi radovednost domačinov jih je ovirala. Šele v noči od 31. julija na 1. avgust se jim je posrečilo v plahto zavito truplo v naglo izkopanem grobu ne daleč od brega pokopati.

Tovariš ubitega misijonarja, o. Boduné, čuje, kaj se je zgodilo. Brzjavno vpraša oblastva v Kong-čin. Guverner pošlje lažjivi odgovor: »Pravijo, da so Kitajci ob prehodu čez reko ubili nekoga Japonca; truplo je bilo na ondotnega mandarina povelje pokopano.«

Ko so raznesli po drugih krajih glas smrti o. Jozóa, vzdignili so se na vseh krajih proti kristijanom. Očeta Boduné in Vilmó sta morala vbežati v gore in se 14 dni skrivati po votlinah. V pokrajini Čien-la in Čung-čien ni krščanske občine, katere bi ne bila razdejala in oropala divja druhal.

16. septembra je pisal korejski apostolaki vikarij Mutel: »Uporniki so razdejali vse krščanske vasi v po-

krajinah Čieu-la in Čiung-tieng. Sedaj divjajo tudi v pokrajinah Kusang-wen-to in Kjeng-kevi-to. Molite za nas in vzbujajte sočutje za naše uboge kristijane. Več ne morem pisati. Ker nimam peresa, čakam té vrstice za iglo.*

Gospodarske stvari.

Nastavljanje zastrupljenega mesa po njivah in pašnikih je prepovedano. Strastni lovci smrtno sovražijo lisico, ker včasih zaleze kakoga dolgo-uhlega zajca. Da bi lisice pokončali, jim nastavljajo mesa zastrupljenega s strihninom, ki je najhujši strup. C. kr. gozdno oskrbništvo v Idriji ima v najemu lov v dveh katastrálnih občinah Črnovrške županije. Lovci so polagali na razne kraje strupa, dostikrat prav blizu hiš. Mačke so kmalu skoraj vse poginile, ker so prišle do zastrupljenega mesa. Ljudje so se bali, da bi se strup ne zanesel v kale ali pa med seno. In v resnici je več goved v tistih občinah poginilo, ne da bi bil vzrok znan. Na željo kmetovalcev je kmetijska podružnica v Črnem Vrhu prosila c. kr. gozdno oskrbništvo v Idriji, naj ustavi polaganje otrovnih tvarin. Ker se pa ono na to prošnjo ni hotelo ozirati, šla sta dva občinska odhorna osebno v Logatec k okrajnemu glavarstvu. To je z ozirom na to, da s strihninom zastrupljeno meso še dolgo, dolgo časa ohrani svojo strupeno lastnost, strogo prepovedalo polaganje strupa po vseh njivah, travnikih, pašnikih in vseh tacih krajih, ki so živini dostopni. Samo na tacih, od hiš oddaljenih krajih, kamor živina nikakor priti ne more, se sme še zastrupljeno meso pokladati.

Novi lovski zakon. Iz Vipavskega se nam piše: Novi lovski zakon je samo pesek v oči. Veliko nismo pričakovali od njega pa se tudi nismo zmotili. V resnici smo tamkaj, kjer smo bili. Kdor pozna razmere po Notranjskem, vé, da imajo kmetovalci velikrat svoje njive, tako imenovane ograde, v sredi pašnikov ali gozdov. Kako bo kmet te njive ali pa vrtove ogradir tako, da bo komisija spoznala, da je tako v tistem kraju navada? Kaj bo zidal seženj visoke zidove, ko še svojega doma velikokrat ne more popraviti? Ali pa bo kupoval drage mreže, s kakoršnimi je recimo ograjen vrt »kmetijske družbe« v Ljubljani? Nekateri gospodje razmer na kmetih ne poznajo ali jih nočejo poznati. Lovsko veselje jim je več, kakor kmet, kateremu divjačina škoda dela. Ta škoda nikakor ni tako majhna, kakor prijatelji lova zatrjujejo. Recimo, da gospodarju pride zajec v zelnik, in mu v eni noči vse sadike postrize, in morda še v drugič, tretjič, kedo mu bo škodo povrnili? — Kako pameten je bil nasvet poslancev Pfeiferja in Lavrenčiča, da se po trtnih nasadih sploh nikjer ne sme streljati, tudi med mladimi trtami ne! In ta predlog ni bil vsprejet! Pred kratkim nam je neki gospodar pravil, kako je lovec v vinogradu več grmičev trtnih, zapored postrelil. Pa za take tožbe imajo liberalni poslanci gluha ušesa. Kolikokrat delajo lovi ob nedeljah veliko pohujšanje.

Ljudje gredo v cerkev, lovci pa s svojimi psi in gonjači na lov. Na lastne oči smo to čestokrat videli. Vsak 7 leten otrok vé, da se ob nedeljah mora iti k sv. maši; naši katoliški napredjaki pa s svojim zgledom učijo, da tega ni treba. Pa — zmotil sem se. Resnici na ljubo, moramo preklicati svoje besede. Vaaj je dr. Tavčar, glavni zastopnik vsih lovcev v deželnem zboru, zatrjeval, da gredo lovci ob nedeljah zjutraj k sv. maši. Kedor hoče verjeti, naj verjame!

Razne novice.

(Molitve za odvrnitev neprestanega sneževja.) Da bi Bog odvrnil od nas hudo vreme in neprestano sneževje, naročajo prevzvišeni gospod knezoškof ljubljanski vsem duhovnikom v škofiji, da privzemajo pri sv. maši vsak dan — v kolikor to dopuščajo rubrike — k navadni zapovedani molitvi za papeža tudi še molitev »pro quacumque tribulatione« (inter orationes diversas 18), ter da tudi pri javni službi božji molijo molitev »ob vsakteri nadlogi« dotlej, dokler nam Bog te šibe ne odvzame. — Ob enem dovoljuje, da se sme v isti namen prihodnjo nedeljo izpostaviti za pol ure prosveto Rešnje Telo.

(Apologetični govori.) Vklub skrajno slabemu vremenu napolnila se je dné 4. marca ob pol 7. uri prostorna frančiškanska cerkev do zadnjega kota. — V veliko pohvalo našim meščanom moramo omeniti, da so napolnili moški veliko več, kakor polovico cerkve. In vendar bi želeli, da bi bilo žensk pri teh govorih še mnogo manj, ker so govori naravnost namenjeni moškim, kakor se je oznanovalo po vseh farnih cerkvah in kakor so poročali naši listi. Zlasti bi bilo želeli, da bi ženske prepustile, kakor se je tudi priporočalo, svoje sedeže in pa sploh ves prostor po sredi cerkve možem. Zadnjič moral je marsikdo, kateri je gotovo prišel z najboljšo voljo, radi gaječe cerkev zapustiti. Tudi to moramo pohvalno omeniti, da smo med poslušalci zapazili mnogo omikanih gospodov, kateri so pazljivo sledili prepričevalnim besedam gospoda govornika. — Č. g. P. Hugošin je ta večer v resnici mojstersko in strogo znanstveno odgovarjal na vprašanje: »Ali je Bog?« Podal nam je neovrgljivih dokazov za bivanje božjega bitja iz stvarstva, iz človeške pameti, iz zgodovine itd. Reči moramo, da je bil govor, dasi strogo znanstven, vendar umljiv tudi za priprostega poslušalca. — Bog daj tako srečno pričetu delu svoj blagoslov! Kakor smo se zadnjič pričeli, poslušalcev ne boje manjkalo. Prihodnji govor boje danes ob 7/8 uri zvečer.

(Iz Trnevega.) Postavno pritožbo zoper občinski sklep oziroma zahtevo župana Urbančiča radi naklade za trnovsko gasilno društvo podpisalo je 888 posestnikov občine trnovske in vložilo dotični ugovor c. kr. okr. glavarstvu v Postojni v rešitev. Gospodarji so se izjavili malo ne vsi, da ne vsprejmo nikakega poročstva za posojilo tega društva. Kakor sneg ob gorki pomladi, taja se

Urbančičeva armada, mož za možem vrača uniformo in zapušča generala. Stotnik le še obupan stoji. Tako zgódi se vsakemu samooblastnežu! Ta se Vam je kaj jalovo odgovarjal na podučen dopis v Sloveacu s svojim popravitlom. Mož trdi, da ni vprašal odbornikov za plačilo ali naklado naročenega orodja, ampak da je odbor kar dovolil podporo in poročstvo za posojilo. Radi bi vedeli, kako se more kaj dovoliti, kar se ne predlaga ali ne vpraša. Pač jasno, da mož ne zna misliti. Vso brezmejno oblast pa vidimo v stavku: Ni mogoče, da bi bil občinski odbor kak moj predlog zavrgel! No, upamo, da bomo pa volilci njega samega v kratkem potisnili v kot. To bo najradikalnejše zdravilo zanj. Zdaj smo le še radovedni, kak odgovor prejmemo na naš vsestransko utemeljen ugovor? Radovedni smo pa še bolj, če oblasti vedo, ki so zaukazale nove volitve, za kaj se župan Urbančič za novo volitev do danes ne gane, zakaj je neče razglasiti, dasiravno ljudstvo mrmra in poteka že šesti mesec nad postavno triletnim Urbančičevim gospodarstvom.

(Volkovi na Ogrskem) letos delajo veliko škodo. Pri belem dnevu napadajo ljudi in živino. V Fenem so te dni stirje volkovi vlomili v neki hlev. Kmetje so jih pobili. V Torkajci so raztrgali veliko drobnice.

(Lep pridelek.) Iz Ribnice se nam poroča: Janez Sadnik, posestnik v Podstenah, je zopet prodal tri lepe prašiče polnokrvne Jorkšire plemena. Vsi trije so tehtali po starem 16 stotov in 20 funtov, jeden izmed njih je tehtal 6 stotov in 10 funtov. Toraj priporočila je vredno isto pleme.

(Iz Cerknice) 26. febr. Pes je v jasliah ležal, konje lajal, jim zobe kazal ter jim ni pustil jesti. »Kako si vendar nevoščljiv«, pravi mu jeden izmed njih, »da nam še niti tega ne privoščiš, kar ti jesti nočeš in ne moreš«. Tale basen mi je prišla na misel, ko sem bral visokoučeni iksasti dopis v »Sl. Narodu«, v katerem se neko liberalno sêmešče zaganja v naše »katoliško slovensko izobraževalno društvo« in njegovega blagajnika g. Porenta. Liberalni list laze, kakor bi orehe tolkel, ko piše, da je g. blagajnik agitiral s tem, »da bodo duhovni gospodje že vedeli kdo da je tisti, ki ne da 20 kr. za društvo«. Da dopisnik ni dal, je gotovo, ker mu je vse, kar nosi katoliško ime, kakor pravi »nadležno«, a kar je »liberalno«, to je velikodušno in pristno narodno! Da našega deželnega dacarja cerkniski liberalci (posebno trojica) ne »morejo« in bi ga radi stran spravili, je gola resnica, to pa zato, ker ne trobi v njih liberalno trobento, in je pristaš katoliško-narodne stranke. Kuj pač hoče, veleučeni dopisnik, Vaša adresa na veleslavni deželni odbor družega nego počrniti svojo službo vestno opravljajočega g. dacarja. Vemo, kam pes tace moli. — Slednjič skuša dopisnik oprati poslanca Arkota v zadevi cirkniskega vodovoda in udrha po kanoniku Klunu, ki »Cirknici še vode ne privoščijo«. Dè-te vsi šembri! Visoki politiki, ali ste brali poročilo o tej zadevi v naših listih? Čemu ljudstvu pesek v oči mečete? Ozji pristaši Arkotovi sami so mu prigovarjali, naj odstopi od svojega predloga, ki ne bo prodri, ampak naj pusti, da se

poprej odsek posvetuje o tej stvari. Pa trma je trma in buta z glavo skozi zid! Samoglavega in za sedanji notarjat gorečega poslanca voliti — ni bila srečna misel! Da pa v imenu Cirkničanov hočete delati javno mnenje, češ, »da se Cirknica ne bo še spokorila«, moramo Vam odkrito povedati, da tudi Cirkničani vam ne pusté, da bi še dalje v skledo pljuvali. Vašega liberalnega jarma je dovolj! Mislim, da ste tudi Vi slišali besede: »Nič več nas ne boste sleparili pri volitvah« . . .

(Drobtinice iz Aleksandrije.) 17. februarja 1895. Vas greje sedaj peč, tukaj pa vže solnce zlasti popoludne prav pošteno pripeka. Tako nas je vže ogrelo, da bo imela družba sv. Mohorja — 206 udov med Slovenci v Aleksandriji. — Res, gorko je! Zato tudi, kakor se splošno govori tukaj, nekaj vre med Arabci. Vrnil se je baje iz pregnanstva Izmajil-paša. Je-li to resnično, ne vem. Gotovo pa je, da je prav ta novica dala Arabcem nov pogum. 9. t. m. napala je namreč pri belem dnevu kaka petdesetorica Arabcev tri angleške vojake mirno sedeče v vozu ter vse tri smrtno ranila. Arabkinje so se neki pri tem napadu posebno odlikovale. Krivce so zaprli. — Včeraj so na javnem trgu napadli belgiškega konzula. Ulice so nekam bolj puste in prazne zadnje dni. — Pruski protestantje so začetkom tega meseca otvorili tukaj novo nemško šolo, velikansko poslopje. In vendar je tukajšnja nemška naselbina kaj majhna ter se krči od leta do leta. Zidanje takega poslopja bo menda le — golo bahanje. — Še nekaj ne sicer ameriškega, pač pa aleksandrijskega: Nek Neapolitanec, kateremu žena še živi, hotel se je po vsej sili »poročiti« z neko — žalibog — Slovenko. Bil je pripravljen vstopiti v katerokoli versko ločino, samo da ga poroče. Ker mu je povsodi spodletelo, postal je prostozidar in tripični brat ju je »poročil«. Pač skrajna verska malomarnost in brezvestnost!

(Iz Celja) se nam poroča, da je dne 2. t. m. napravila celjska kazina odhodnico predsedniku okrožnega sodišča dr. Gertscherju, ki pride kot višji državni pravdnik v Trst. Na tej odhodnici so celjski Nemci kadili dr. Gertscherju, ki je omamljen od tega dima v svojem govoru pozivljaj celjske Nemce, naj krepko vstrajajo pri svojem kulturnem delu. Kakšno je to kulturno delo celjskih Nemcev je pač vsakemu znano in zato se čudimo, kako da je mogel dr. Gertscher tako govoriti. Res da se pri vinu ne sme dati vsaka besedica na najnatanejšo tehtnico, vendar so te besede dr. Gertscherjeve predebile, da bi jih mogli kar molče prezreti.

(Z Debrave pri Kropi) se nam poroča: Poverjeniki družbe sv. Mohorja so te dni končali svoje domoljubno delovanje in mnogo slovenskih tisočakov bo romalo v »nemški« Celovec, gotovo v ne malo jezo naših nasprotnikov. Vsaj jaz imam to upanje, če Slovencem širom po svetu naznanim v tem oziru veliko vneto in gorečnost naših Dobravcev. Naša župnija ima po zadnjem štetju 753 duš, a udov šteje letos 117, dočim jih je imela l. 1889, ko je pisec teh vrstic prevzel poverjeništvu, borih 17 udov — torej v šestih letih 100 (beri sto) več.

Loterijske srečke.

Dunaj, 23. februarja:	28.	7.	1.	39.	89.
Gradec, 23. februarja:	76	70	15.	33.	3.
Ljub., 2. marca:	83.	63.	49.	37	51.
Tret, 2. marca:	71,	53,	47,	49	43

Priloga številka „DOMOLJUBA“ izide dne 21. marca 1895 zvečer.

Najcenejši in najboljši vir nakupovanja!

Ubald pl. Trnkóczy
lekar zraven rotovža v Ljubljani

priporoča:

Ovet zoper trganje (Gichtgeist) lajša in preganja bolečine v križu, nogah in rokah. — Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 glj. 25 kr.

Marijinske kapljice za ledce. — Steklenica 20 kr., 6 steklenic 1 glj.

Plazinski kelišni ali prvi sirup za odraslene in otroke; raztvorja sliz in lajša bolečine, n. pr. pri kašlju. — Steklenica 56 kr., 6 steklenic 2 glj. 50 kr.

Odvajalne ali čistilne kroglice čistijo ledce pri zabasanju, skaznem ledolu. — Škatulja 21 kr., jeden zavojček s 6 škatuljami velja 1 glj. 5 kr.

Redilna štupa za živino za stranje potrebe pri kravah, konjih in prašičih. — Zavojček z rabnim navodom vred velja le 50 kr., 5 zavojčkov samo 2 glj.

Ovet za konje. Najboljše mazilo za konje, pomaga pri protogu žil, otekanju nog, strpenju v boku, v križu itd., s kratka pri vsanjih boleznih in hihah. — Steklenica z rabnim navodom vred stane le 1 glj., pet steklenic z rabnim navodom vred le 4 glj.

Vsa ta našeta in vsa druga zdravilna sredstva se dobijo v

lekarni

Ubalda pl. Trnkóczy-ja
v Ljubljani zraven rotovža

in se vsak dan s prvo pošto razposiljajo. 144 (34-20)

214 1

Jera Gabrijelčič javlja v svojem in v imenu svojih otrok Jerice, Antona in Ivane sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je Bog vse-mogočni poklical k Sebi iskreno ljubljenega soproga, oziroma očeta, gospoda

Janeza Gabrijelčič

posestnik, gostilničar l. t. d. na Brezjah danes ob 7 uri zjutraj po dolgo trajajočem bolehanju okrepčanega s sv. zakramenti za umirajoče, v 54. letu starosti.

Pogreb nepozabnega rajnika je bil v soboto, dne 2. marca, dopoldne ob polu 10. uri iz hiše žalosti na Brezjah na župnijsko pokopališče v Mošnjah.

Predragega rajnika priporočamo v pobožno molitev.

Na Brezjah, dne 28. februarja 1895.

Zahvala.

Za premnoge dokaze sočutja, kateri so nam došli ob boleznih in smrti našega iskreno ljubljenega očeta, oziroma soproga, gospoda

Janeza Gabrijelčič

za obilno udeležbo pri pogrebu, izrekamo prisrčno zahvalo domačemu čast gospodu župniku in drugi duhovščini, gosp. nadučitelju in gđ. učiteljici s šolsko mladino, prijateljem in znancem od blizu in daleč, kakor tudi onim, kateri se vsled slabega vremena niso mogli vdeležiti sprevoda.

Prerano umrlega priporočamo v daljni spomin in pobožno molitev.

Na Brezjah, dne 5. marca 1895.

Žalujejoči ostali.

Najboljša, izredno okusna je
župnika Kneipp-a sladna kava

OCHRANNA-ZNÁMKA

v rudečih štirioglatih zavitkih s sliko župnika Kneippa.

Oelzova kava

v rudečih okroglatih zavitkih. 24=5

Vsaka posebej porabljena ali pomešana nameščata popolnem navadno zrnato kavo.

Dobivata se v vsaki boljši prodajalnici.

Kjer ni zaloga, pošlje je izdelovatelj (Oelz v Bregencu) po pošti v zavojih po

4¹/₂ kilograma za glj. 210.

689 24-11

Še prav dobro stoji
Kranjska vinarna v Ljubljani

218 1

Slonove ulice št. 52

ter točlj. dobra vina po 24, 32, 40 kr., sladek prosekar po 48 kr., zeleniko in teranec po 56 kr., fini marsalec po 80 kr. Prepriča naj se vsakdo sam.

Delavnica kloparskih, ključarskih.

ANTON BELEC

Št. Vid nad Ljubljano
izdeluje ter ima v zalogi

cerkvene svetilnice ali stalnice

220 1 dve po
iz kositarja 12, 15, 18, 20 gld., iz medenine 22,
24, 28, 32 gld., iz tompaka 40, 50 gld.,

obhajilne svetilnice

iz kositarja po 2 gld., iz medenine po 5, 8,
10 gld.

pušice z zvončki

za pobiranje mlačne, iz kositarja po 1-50 gld.
iz medenine 5 gld.

štedilna železna oguljčca

vsa železna in tudi razna za vzdati.

!!Pokrivanje zvonikov!!

Barvanje zvonikov

= napoljevanje strošnih žlebov in strolovodov. =

Razne železne ograje, vrata, o mrežja za pokopalšča itd.

18 krtovjo zvonikov prevzema ob jednem tudi tesarska dela.

Kovino - tiskarskih, stavbenih in galvaniziranih del.

Oddaja se poprava župnijskega poslopja

na Brezovici pri Ljubljani 215 1

Troški proračunjeni so na 3000 gld. Kdor bi hotel delo prevzeti, naj pošlje svojo markovano ponudbo (oferti) s 5% jamčevina (radium) do 19. marca 10. ure zjutraj na podpisani župnijski urad. — Komur se bo delo oddalo, izplačevali se mu bodo gori navedeni troški v treh letih in sicer zaporedoma vsakega koncem leta s 5% odškodnine. Delo se ima do 1. avg. 1915 izvršiti. Načrti in starbeni pogoji leže pri podpisanem župnijskem uradu.

Župnijski urad na Brezovici, dne 5. marca 1895.
Ant. Hočevar, župnik

Herbabny-jev podfosfornasto-kisli apneno-železni sirup

Ta že 25 let s največjim uspehom rabljen, od mnogih zdravnikov najbolje priznani in priporočani prvi sirup rastaplja slez, upokojuje kašelj, pomanjšuje pēt, daje slast do jedi, pospešuje prebaviljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko si prilavajodi obliki, je jako koristno za marajanje krvi, rastopljive fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo marajanje kostij. Cena steklenici Herbabnyjevega apneno-železnega sirupa je 1 gld. 25 kr., po pošti 20 kr več za zaviljanje. (Polovičnih steklenic ni) 196 20-6

Svarilo! Svarimo pred ponaredbami, ki se pojavljajo pod enakimi ali podobnimi ime ni, a so vendar posvoji sestavi in svojem učinku popolnoma različne od našega originalnega 25 let obstoječega podfosfornasto kislega apneno-železnega sirupa. Zahteva naj le soredj vaelej izredno Herbabny-jev apneno-železni sirup. Pazil naj se tudi na to, da je kraven steječa oblastveno protokollirana varstvena znamka na vsaki steklenici in prosimo, ne dajte se zapeljati niti s nižjo ceno, niti s družinski pretvezami, da bi kupili kake ponaredbe! 627 20-12

O srednja raspokijalnica za provincije: na Dunaju, lekarna „zur Barmherzigkeit“ Neubaun, Kaiserstrasse 78. Prodajajo ga gg.: lekarničarji: V Ljubljani J. Svoboda, G. Piccoli, Ubald pl. Trnkoczy, W. Mayr; dalje ga prodajajo v Celju: J. Kupferschmid, Saumbachovi dediči; na Reki: J. Gmeiner, G. Prodani, A. Schindler, A. Mizsam, lekarničer. P. Prodani, M. Mizsam, drog.; v Brezavi: A. Ruppert; na Sovodjem (Gmünd): E. Müller; v Celovcu: P. Hauser, P. Birnbacher, J. Kemmler, A. Egger; v Novem mestu: A. pl. Bladovics; v Št. Vidu: A. Reichel; na Trbižu: A. Siegl; v Trstu: E. Zanetti, A. Suttina, B. Biazoletto, J. Scavallo, E. v. Leutenburg, P. Prandini, M. Havasini; v Beljaku: F. Scholz, dr. E. Kumpf; v Ormožju: J. Bladek; v Velikoven: J. Jobst; v Wolfsbergu: J. Huth.

Pozor!

Onim, kateri nameravajo staviti nova poslopja, ostroma prenavljati stara, priporočam izvrstni, preskušeni 208 2

kranjski škrl (Schiefer)

kateraga ne prekosi niti opeka, niti ploščevina. Dobiva se pri menih v večjih in manjših množinah prav po nizki ceni. Prevzamem tudi elegantna dela na zvonikih, cerkvah itd.; delo izvršim povsem povoljno in cenó. — Za trpečno blago in dobro delo jamčim za več let.

96 5-3 **Franjo Kovič**
v Osecedkih, p. Dol (Lustthal), Kranjske.

Na prodaj je.

Radi preselitve na Goro pri Sodražici, prodam prostovoljno dve sosedni hiši in zemljišče ob deželni cesti v, are od Sodražice, s gostilno, prodajalnice, mlinom na tri tečaje, stopanih na štiri tečaje, strugarnico, sidrinski vrtnjaki s kuhinjo in s lepim sadnim vrtem. Za hišo dober studenec. — Natančnejše pojasnilo pisмено.

Jože Vesel
v Zamostecu pri Sodražici.

Prijateljem lova, lovcem, voznikom in imeteljem konj priporočati je, da ohranijo obuvale suho, konjsko opravo in usnje pri vozovih lično in čedno, uporaba

J. Bendika
v Št. Valentinu

patentovane nepremolne masti za usnje in likalne tinkture za usnje, maže za konje in kopita.

Vporablja se vse te predmeti pri 485 20-12 181 5-4 najcvišem dvoru, pri c. in kr. vojski in največjih obratnih prometih. Dobiva se po vsah avstr. deželah. V Ljubljani pri Karolu Weberu, v Celju pri Tammu in Stiegerju, v Mariboru pri Holaseku in Martinu.

Pri slatem drž.
jabolku.

J. PSERHOFER

Zum goldenen
Relchsapfel.

lekarnar na Dunaju, I., Singerstrasse 15.

Kri čistilne kroglice, poprej **univerzalne kroglice** imenovane, so staro-
znano zdravilno sredstvo. — Za mnogo desetletij so te kroglice splošno razširjene, mnogi zdravniki jih
zapisejuje, in malo je rodbin, v katerih ni male zaloge tega izvrstnega domačega zdravila. — Od teh
kroglic velja: 1 škatlica s 18 kroglicami 21 kr., 1 zavoje s 6 škatlicami 1 gld. 5 kr., pri
nefrankovane pošiljavi po povzetju 1 gld. 10 kr. — Če se naprej pošlje denar, velja s poštnine prosto
pošiljavo: 1 zavoj kroglice 1 gld. 25 kr., 2 zavoja 2 gld. 30 kr., 3 zavoji 3 gld. 35 kr., 4 zavoji
4 gld. 40 kr., 5 zavojev 5 gld. 30 kr., 10 zavojev 9 gld. 20 kr. (Monj nego jeden zavoj se ne more
odposlati.) — Prosi se, da se zahtevajo isrečno **PSerhoferja kri čistilne krog-**
lice in gleda na to, da ima vsaka škatlica na pokrovu na navodilu za rabo stoječi imenaki
počet **J. Pscherhofer** in sicer v **XX rdeči XX** barvi. 190 12 9

Balsam za osebline J. Pscherhoferja, 1 lonček 40 kr., s frankovano pošiljavitvijo 65 kr. —
Trpotčev sok, proti kataru, hripavosti, krčevitemu kašlju itd. 1 steklenica 50 kr. — **Ameriška**
maša za protin, 1 gld. 20 kr. — **Prašek proti potanju nog**, škatlica 50 kr., s frankovano
pošiljavitvijo 75 kr. — **Balsam za guše**, 1 šakon 40 kr., s frank. pošlj. 65 kr. — **Zdravilna**
esenca (Fraške kapljice), proti sprjensnemu želodcu, slabej prebavljivosti itd. 1 stekl. 22 kr. —
Angleški šuščni balsam, 1 steklenica 50 kr. — **Fijakarski prašek**, proti kašlju itd. 1 škatlja
35 kr., s frankovano pošiljavitvijo 60 kr. — **Tannochinin-pomada J. Pscherhoferja**, najbolje sredstvo
za pospeševanje rasti las, 1 škatljica 2 gld. — **Univerzalni obliš**, prof. Steudel-a, sredstvo
primerne ranam, oteklinam itd. 1 lonček 50 kr., s frank. pošiljat. 75 kr. — **Univerzalna čistilna**
sol A. W. Bullrich-a. Domače zdravilo proti posledicam slabega prebavljanja, 1 pak. 1 gld.

Razen tukaj omenjenih izdelkov ima še vse v avstrijskih časopisih naznanjene tu- in inozemske
farmaceutične specialitete in se vsi predmeti, ki bi jih ne bilo v zalogi, na zahtevanje točno in po ceni
prekbrá — **PSerhoferja pošiljate po pošti** vrže se najhitreje proti predpošiljavi zneska, vedje pa tudi
proti povzetju. — Če se denar napraj pošlje (najboljše po poštnaj nakaznici), je poštnina
došti nižja, nege pri pošiljativah s povzetjem. **XX**

Zaraj imenovane specialitete dobivaje se tudi v Ljubljani pri G. Piccoli-ju.

Kovert s firmo

priloga

Katoliška Tiskarna

po nistej ceni.

Mih. Lavrič nasl. F. Grošel

trgovina s špeciarijskim blagom in dež. pridelki

v Ljubljani na Poljanski cesti št. 11

priloga različnega travnatega semena, domače in nemške
detelje, predenice praste, ker ima samo zato vrojeni stroj.
Pristel ribniški ščol, raznih vrst velikanske pese, laško repno
seme, kaps (kazelske seme), laneno seme (prosej), konoplje,
sploh zanesljivo kaljiva semena. 216 1

Vnanja naročila izvrši hitro in natančno.

227 Želite? 10-1

od živine izdatne koristi?

Krmite jo z

krmilnim apnom

in ne bodete se kesali.

5 kg gld. 1-20, 100 kg gld. 20

od Dunaja.

M. Barthel & Comp. Dunaj

X. Keplerstrasse 20.

Vsakdo

kateri rabi odlikovano fe-
lodčero tinkturo lekarne
Piccoli-jeve pri 'angelju'
v Ljubljani, si obrani zdrav
in krepak želodca, lahko
prebavlja jedila in se obrani
zaprtju telesa.

Cena steklenici
je 10 novcev.

Vnanja naročila
razpošilja proti
povzetju zneska

148 24-21

Največja zaloga

raznega semena

n pr. večne nemške detelje (lucerne), štajarske de-
telje, inkarnatke, turške in traviške detelje, raznih
vrst velikanske pese, ki je splošno znana kot najboljša
krma; potem travna semena za suha, mokra, peščena ali
ilovnata tla. Velika zaloga raznih semen salate, kumar,
peteršilja, zeleno, sladkega graha, ščola in drugih
zelenjadnih vrst.

Mnogobrojnega poseta prosi

211 (5-2)

Peter Lassnik

v Ljubljani.

Prostovoljna prodaja posestev.

Podpisani prodá prostovoljno več posestev in sicer:

- V Ribnici, hišo in zemljišče. 219 1
- V Sodražici, hišo na glavnem trgu, pripravljeno za trgovino.
- V Žimaričah, celo posestvo ali posamezne parcele.
- V Podklanč (Mlaki), posestvo ali parcele.

Oddam v najem jako prostorno prodajalnico na najlepšem
prostru v trgu.

Janez Fajdiga,

trgovec in posestnik v Sodražici.

Posestvo na prodaj!

obstoječe iz hiše, hleva, poda, kozolca in drugih gospodar-kih
posloplj; dalje osem njiv, sedem oralov travnika, dva oralu vinograda,
trinaest oralov gozda in obilo sadnega drevja. Posestvo je oddaljeno
dobro pol ure hoda od farne cerkve serniške in leži na lepem solnčnem
kraju zraven cerkve in sejmišča Žigerskiga vrha (Siegesberg) Ceno
in druge pogoje pove lastnik

Franco Jeranič

v Žigerskem vrhu hišna šte. 20

Polta Sevnica na Savi.

209 (3-2)

Povesti

VII. zvezek:

Andrej Kalan

izšel je ravnokar ter se dobiva komad
20 kr., po pošti 23 kr. v Katoliški
Bukvarni in Tiskarni v Ljubljani.
— Tudi III. in IV. zvezek sta še v zalogi.

Schichtovo patentno milo

z varstveno znamko labuda, je neoporekljivo najboljšo sredstvo, da dobiš snežnobelo perilo, za čiščenje volnenega, svilnega in barvastega blaga.

kakor dokazano najboljšo razkuževalno sredstvo za vsakeršno perilo in pri tem popolnoma neškodljivo za perilo in roke. 155 10

Zaradi izvrstne kakovosti so sloveča tudi Schicht-ova štedilna jedrčna mila,

katerih ne presega noben konkurenčni izdelek. Ta mila imajo po tem, kake vrste da so, jedno teh-le varstvenih znamk: 302 12-10

Jurij Schicht, Ustje ob Labi (Aussig a. d. E.),
tovarna za milo, sveče in palmovo jedrčno olje.

Najnižje cene.

Največji izbor.

Skrbno izbravane

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch,
tovarna delnikov,
Ljubljana, Mestni trg 15.

6

Josip Janko

urar v Kamniku
Velika ulica

prigoda
veliko svojih
zalogo žepnih
in stenskih ur,
budilnic verižic
in vseh v to
stroko spada-
jočih stvari po

213 1 najnižji ceni.

Popravila, tudi najtežavnejša
zvršim vestno pod poročtvom.

Kot nadomestilo za božovo kavo se priporoča
po stravnih ženkam, otrokom in bolnikom!

Kajkurnejša, edina zdravna in od mame
najzdravjša prijava k božovi kavi!

KATHREINER.

KNEIPPOVA SLADNA KAVA.

Najbistejši prirodni plod
v obeh zrnih,
ki se ne daje ponarejati.

Se dobi povsod: ½ Kile za 25 kr.

CASTNI DIPLOM
1891-1894
8 ZLATIH KOLAJN

Penar: nabavljajte in jemljite
le tistega svojega s imenom
"Kathreiner".

032 16-5

Indajatelj: Dr. Ivan Jančič.

Odgovorni urednik: A. Kalan.

Tiska „Katholika Tiskarna.“